

עין משפט‏
גזר מצוה

יז:

סוכה פרק ראשון סוכה

הבגד ג' ע"ג. משנה היא במסכת כלים פרק כ"ז [מ"ב] והכי מיתניא הבגד מטמא משום ג' על ג' למדרס ומשום ג' על ג' לטמא מת השק ארבעה על ארבעה והעור חמשה על חמשה ומפך ששה על ששה שוין למדרס ולטמא מת והשתא הבגד ג' ארבעות על ג' ארבעות לטמא מת

דמרבינן לה פרק צמה מדליקין (שבט דף יט:) מנחמזי והבגד דחזי לעניינא אכל מדרס תלוי במידי דחזי לשיציה וצפחות מג' טפחים על ג' טפחים לא חזי אכל שק ועור ומפך שוין למדרס ולטמא מת: **וּרְתַנִּי עֲלֶה** הבגדוהשקוהעורוהמפץמצטרפין זה עם זה. משנה היא פרק קדשי מוצב במסכת מעילה (דף יח.) וקמני סיפא א"ר שמעון מ"ט מפני שהן ראוין ליעמא צמושב והכי תנן במעילה הבגד והשק השק והעור העור העור והמפך מנטרפין דווקא כסדר הזה לפי ששיעורן קרובין זה לזה אכל בגד ועור או שק ומפך דשיעורן רחוקים זה מזה אין מנטרפין דווקא חמור מנטרף לקל ולא קל לחמור דמתן התם במסכת כלים (פכ"ז מ"ג) היה עושה צ' מן הבגד ואחד מן השק שלשה מן השק ואחד מן העור ארבעה מן העור ואחד מן המפך טעור חמשה מן המפך ואחד מן העור ארבעה מן העור ואחד מן השק ג' מן השק ואחד מן הבגד טמא זה הכלל כל שחביר לו מן החמור ממנו טמא מן הקל ממנו טהור ומתוך הכלל דלחא לרביי משמע דלחא דוקא קמני ממיתין דמנטרפין כסדר הזה: **בדרתנן המקצע מכולן טמא.**

משנה היא התם במסכת כלים (ג"ז שס מ"ד) דמאיחא מהס שיקצע טפח ויעשנו טלאי למרדעת של חמור טמא וה"ה דהוא מלי למימר הואיל ושוין לני האי דמניא במסכת מעילה צסוף פ' קדשי מוצב (דף יח.) קיעע מכולן ועשה מהן בגד למשכב שלג למושב טפח לאחיה כל שהוא כלומר לעשות טלאי למשכב כגון לכר או לכסת או לשאר דברים המיוחדים למשכב שיעור הטלאי ג' טפחים דומיא דלמושב טפח דהיינו לעשות טלאי למושב כגון למרדעת של חמור דמוכח הלא וכן היאה דמניא דתוספתא המקצע למשכב אין פחות משלשה ולמושב טפח ולמעמד כל שהוא ואותו מעמד היינו אחיה דמעילה והתם מפרש מאי לאחיה אמר ריש לקיש שכן י' עומד ונוולא

במתניתא תנא הואיל וראוי לקוצאי תאנים ופירש צערון ראויו אותו משהו לאורגיס כשהן מחליקין את המטות של אריגה צסובין או צסוס דבר כדי לחזק כורכך משהו בגד על ארבע ומחליק את הטויו ואותו סמרטוט שעל ארבעו משמר ארבעו שאין החוט מחמכו ואותו שכורכך צאצבעו קרוי נוולא וראוי נמי לקוצאי תאנים אותן שצנקעין את התאנים ומולחין אותן כורכין משהו על ארבען שלא ידבק צשומן התאנים:

אין

משום שיעורא ולא שיעורא הוא. דארבע אמות הוו שיעור לפסול וצפחות מכאן אינו שיעור לפסול ואין הטעם משום דופן עקומה אלא כך שיעורו לפסול הלכה למשה מסיני כשאר כל השיעורין: **האי לאו שיעורא הוא כיון דלא שוו גרסינן.** ולא גרסינן וכיון: **אלא לדידכו דאמריסו שיעורא דידכו משום הפלגה.** דהא ארבעה דקאמרימו לא

תנן להו צממתימן לענין סכך פסול והא סבירא מנא לכו אתון היינו טעמיכו משום דבכל מקום חסובין ד' טפחים להיות מקום חסוב לעצמו אתם אומרים שאף זה מקום הוא לעצמו וחוצץ צסוכה זו לעשותה כשמים ואין דפנות להם מה לי איתפלג כו': **צסוכה קטנה.** ששיעורה מנומאס: **מי לא שוו שיעורייהו.** על כרחך אחד זה ואחד זה פסולה צג' טפחים דכיון דנפק מתורת צבוד חשיב לצצורה לשיעוריה דסוכה וכיון דשוו שיעורייהו לענין צסוס סוכה לינטרפי:

א"ל הסם. דשניהם פוסלין צה צג' לא משום דשום שיעורן לפסול אלא משום דליתיה לשיעורא דסוכה: **הבגד ג' על ג'.** טפחים אס ייחדו למשכב הוצ מטמא ליעשות אצ הטומאה צבמשכב הוצ או צמדרכסו: **הבגד והשק.** הואיל וממשן קרוב להיות שוה: **מנטרפין.** להשלים את הקל שאס אין צצק ד' הבגד שהוא חמור משלימו אכל השק אינו משלים הבגד החמור: שק. מנוטה של עזים עשוי והוא עצי יותר מן הבגד ואינו מגיע לעצובי של עור: **וכן השק והעור מנטרפין.** להשלים שק את שיעור העור: **מה טעם.** מנטרפין הואיל וראויין צשיעור אחד לטמא מושב הוצ: **דמתן המקצע מכולן.** מאחד מכל אלו קיעע טפח על טפח. מקצע שמשויהו קציב קציב צאזמן ומתקנו יפה אפילו אין צו אלא טפח על טפח טמא דמפרש: **הואיל וראוי ליעלו.** לעשותו טלאי ע"ג מרדעת החמור כנגד צית מושב האדם וכיון דשוו שיעורייהו צאחד מטומאות הוצ ליעשות אצ הטומאה מנטרפין אף למדרס. ויש מפרשים המקצע מכולן יחד שחביר קליועיהן שקיין כל המינין ועשה מהן טפח על טפח ומתפך יחד והראשון נראה לי: **צסורא מתנו להא שמעתא.** דרב דלמר סכך פסול פוסל צד' צאזמאע: **צהאי לישנא** דאמר לעיל (ע"ב) דאשכחניהו צצה לריבנן דצי רב דיתצי וקאמרי לה: **צנהדרעא מתנו.** דלא אמרה רב אלא שמואל

ורב פליג עליה: **צאזמאע צארבעס.** דמקום חסוב הוא להפליג ולחון שאין הדפנות מועילות שוב זו לזו ונראות כשתי סוכות: **מן האד צארבע אמוס.** אכל פחות מכאן כשרה דמסלקינן להו צפחות מכאן צעקימת דופן וצלצד שישתייר הכשר סוכה צכשר אכל ארבע אמות לא אתמר צבה דופן עקומה: **ורב אמר צין צאזמאע כו'.** שזו שיעורו לפסול: **סנ נפן עליה נסר כו'.** קא סלקא דעתך צאזמאע: **שני סדינין מנטרפין.** לשיעור סכך פסול לפסול משום דבר המקבץ טומאה: **שני נסרים אין מנטרפין.** לפוסלה משום

גזרת תקרה שאפילו כולה מסוככת צנסרים כשרה. רצי יהודה קאמר לה דאית ליה ויד.) מסככין צנסרים: **רצי מאיר אומר אף נסרים.** מנטרפין לשיעור סכך פסול לפוסלה: ה"ג צשלמא לפך לישנא דאמר רב צין צאזמאע צין מן האד צארבע אמוס מאי מנטרפין כו'. דקא סלקא דעתך צאזמאע קאמר ולרב איצעי לן לאוקמה צנסרים שיש צצן ד' כדאוקי רב לעיל [שס] פלוגתייהו דרבי יהודה ורבי מאיר ורבי מאיר לטעמיה דאמר אין מסככין צנסרים ומאי מנטרפין דקאמר רצי מאיר מנטרפין לארבע אמות לשיעור סכך פסול: **אלא לפך לישנא דאמר רב צאזמאע ארבעה טפחים.** כדאשכחניהו צצה לרבנן דצי רב דלמרי הכי האי מנטרפין דרבי מאיר היכי דמי דצעי צירוף אי דאית צבו ארבעה למה להו צירוף ואי דלית צבו ארבעה קנין צעלמא ניניה דהא רב הוא דאמר צשמעתא דלעיל צנסרים שאין צצן ארבעה דברי הכל כשרה. ולשמואל ליכא לאותובי מינה דשמואל לטעמיה דאמר צנסרים שאין צצן ד' מחלוקת ומוקי להא צנסרין שאין צצן ארבעה ומאי מנטרפין מנטרפין לארבעה טפחים דלדידיה ליכא למיפרכ קנין צעלמא ניניהו: י' **ומודה רצי מאיר.** בכל אלו שהוא פוסל צצן

מסורת הש"ס

(א) שבת עו. ע"ש עט. כלים פכ"ז מ"ב, (ב) מעילה יח., (ג) כלים שס מ"ד, (ד) [צ"ל לטלאי כ"א בערין], (ה) [לעיל ד.], (ו) שם, (ז) [לעיל לו.], (ח) [שיך לקמן ע"א], (ט) [בגמרא ורש"י ומס' שם צמעילה איתא שק עמד לנוולה וע"ש שפירשו עולה היא אריגה],

מוסף רש"י

הבגד שלשה על שלשה. לטומאת מדרס הוצ ליעשות אצ הטומאה (שבת שו.). הבגד והשק השק והעור העור והמפך מצטרפין זה עם זה. הבגד שהוא מטמא ג' ארבעות על ג' ארבעות, והשק שיעורו ד' טפחים על ד' טפחים, הבגד מנטרף לשק שקל היטמו לארבעה על ארבעה, וכן כל אחד ואחד מנטרף לקל היטמו, דשק מנטרף לעור למטה על חמשה, והעור למפך לששה על ששה, דהייט לקל היטמו, אכל לא הקל על החמור, דלתי מני לכו הכי הבגד והשק הצי ועור כו' מנטרפין אז עס זה (שנייה יח.). הואיל וראוי לטמא מושב. אס צירף משנים יחד לטלאי מרדעת של חמור כשעורו לענין מושב הוצ, אס קצע משנים מהן ומקו טפח על טפח לשכב עליו, מיטמא ליה אצ הטומאה צמושב הוצ (שבת שו.). ליטלו על גבי החמור. שאטו מקפיד אס הוא משני מינין (שם). שני סדינין מצטרפין, לארבעה טפחים לפסול צסוכה משום סכך פסול שקיין צצבר הקבץל טומאה, וסכך פסול צאזמאע פוסל צארבעה צחלמא פוסל למסוככת אין מצטרפין. לפוסלה, צצן כשרה, ור' יהודה היא (שם).

רבינו הגנאל (דמשך) אמות בין באמצע בין מן הצד, אלא לשמואל אית בהו ד' בלא מצטרפין פסול הוא, אי דלית בהו ד' קנים בעלמא נינהו. ומשני מאי מצטרפין דקתי, לעולם דאית בהו ד' טפחים, ומצטרפין לד' אמות מן הצד. ורב פפא אכריז, לה לשמעתא קמי הא, דכל היכא דהוו הנסרים ד' טפחים בין לד' מאיר ובין לד' יהודה אין מסככין בהן משום גזרת תקרה, וכל היכא דלית בהו ג' על ג', כקנים בעלמא נינהו ולדברי הכל כשרה, אבל היכא דאית בהו [גנ?] ועד ד' פלוגתא דר' מאיר ור' יהודה, ד' מאיר פוסל ור' יהודה מכשיר. והלכה כר' יהודה. ת"ש סיככה בנסרים שיש בה ד' טפחים],

(א) חסר כתר וא"ל ד' פסולה אין צסס? ד טפחים ר"מ פוסל ור"י משכיר ומודה ר"מ וכו'.

קח א מיי פכ"ב מה' כלים הלכה א ופכ"ג הלכה צ:

קפ ב שס פכ"ג הל' ג: **קר** ג שס הלכה ד: **קיא** ד שס הלכה ג: **קרב** ה מיי פ"ה מה' סוכה הלכה יד קמג עשין מג טו"ע א"ח ס"י מלגל סעיף א:

רבינו הגנאל

משום שלא שוו בשיעורייהו, דאורי שיעורו בטפחים והסכך באמות, לפיכך לא מצטרפו, אלא לדידכו אורי ואורי טפחים נינהו. ולדבריה נהי דלא שוו בסוכה גדולה, אבל בסוכה קטנה דאין בה אלא ד' טפחים הלא נפסלת בד' טפחים סכך פסול. ומשני רבה התם לגבי סוכה קטנה כיון דהוי בה ד' טפחים סכך פסול, הריא ליה רובה דסוכה סכך פסול, ובטל המיעוט, ונמצאת כאילו כולה סכך פסול ולכא לטוכה כלל. ואקשינן לרבה וכל היכא דלא שוו בשיעורייהו לא מצטרפו, ותנן במסכת כלים בפרק כ"ז הבגד מטמא משום שלשה על שלשה למדרס, משום שלש על שלש לטמא מת, השק ד' על ד' טפחים והעור ד' על ח' מפך ו' על ו'. [פין] הבגד מטמא בטפחים למדרס ובשיעורו שלש ארבעות לטמא מת. והשק שיעור טומאתו בטפחים. ותנן במעילה פרק י' בסוף, הבגד והשק השק והעור העור והמפך, מצטרפין זה עם זה, תנה אצי"ג דשיעור האי בארבעות ושיעור האי בטפחים דלא שוו בשיעורייהו ומצטרפי. ומשני רבה שאני התם דקא מפרש טמא (בסוכה) [בסיפא], אמר ר' שמעון מה טעם הואיל וטמא מושב. ותנן בזה הענין בכלים פרק כ"ז זה הכלל כל שחביר לו מן החמור ממנו טמא, מן הקל ממנו טהור, המקצע מכולם טפח על טפח טמא. ומתמחזין טפח על טפח למאי חזי, ושנינן הואיל וליטלו על גבי חמור, דלא חייש להכי. בסורא מתנו כדאמרן, אורי פוסל בג' סכך פסול פוסל בד' טפחים, וכן הלכתא. בפומבדיתא מתנא, אמר רב יהודה אמר שמואל סכך פסול באמצע הסוכה בארבעה טפחים מן הצד בארבע אמות (ורבנא) אמר בין באמצע בין מן הצד בד' אמות. ומקשינן אדשמואל תנן נפן עליה נסר שריב ארבעה טפחים כשרה. ומשני נסר מן הצד הוא, לפיכך הסוכה כשרה שאין נפסלת הסוכה מן הצד אלא בד' אמות. ת"ש שני סדינין מצטרפין שני נסרין אין מצטרפין, ר' מאיר אומר נסרים מצטרפין כסדינין. בשלמא לרב מאי מצטרפין